

Betænkning afgivet af Indfødsretsudvalget den 13. december 2018

Betænkning

over

Forslag til lov om ændring af lov om dansk indfødsret og lov om danskuddannelse til voksne udlændinge m.fl.

(Henlæggelse til kommunalbestyrelserne af grundlovsceremonier, forhøjelse af gebyr for ansøgning om dansk indfødsret ved naturalisation og fastsættelse af nærmere regler om udlændinges fravær i undervisning i dansk m.v.)

[af udlændinge- og integrationsministeren (Inger Støjberg)]

1. Indstillinger

Et *flertal* i udvalget (DF, V, LA og KF) indstiller lovforslaget til *vedtagelse uændret*.

Et *mindretal* i udvalget (S) stemmer hverken for eller imod lovforslaget.

Et *andet mindretal* (EL, ALT, RV og SF) indstiller lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling.

Inuit Ataqatigiit, Nunatta Qitornai, Tjóðveldi og Javnaðarflokkurin havde ved betænkningssagens afgivelse ikke medlemmer i udvalget og dermed ikke adgang til at komme med indstillinger eller politiske bemærkninger i betænkningen.

En oversigt over Folketingets sammensætning er optrykt i betænkningen.

2. Politiske bemærkninger

Socialdemokratiet

Socialdemokratiets medlemmer af udvalget bakker op om lovforslaget, der har til formål at udmønte dele af den politiske aftale om indfødsret fra den 29. juni 2018 – en aftale, hvor vandelskravene i forhold til bandekriminalitet, seksualforbrydelser m.v. blev skærpet, hvor opmærksomheden på frakendelse af statsborgerskab blev skærpet, hvor dokumentationskravene i sygdomssagerne blev styrket, hvor der blev oprettet en enhed i Styrelsen for Patientsikkerhed, der kan bistå med lægefaglig indsigt, og hvor kravene til selvforsørgelse blev skærpet. Ligeledes blev kravene til ansøgers indsats for at have tilegnet sig det danske sprog skærpet. Det var alt sammen gode initiativer. Med indfødsretsaftalen blev det også aftalt, at tildeling af statsborgerskab fremover skal markeres ved en lokal ceremoni, hvor ansøgeren skriver under på at ville overholde grundloven m.v. og

ved ceremonien udviser respekt for danske værdier og optræder respektfuldt over for myndighedernes repræsentanter. Med lovforslaget får udlændinge- og integrationsministeren endvidere bemyndigelse til at fastsætte de nærmere regler om afholdelse af ceremonierne. Selve ministerbemyndigelsen kan Socialdemokratiet godt støtte. Det fremgår imidlertid af bemærkningerne til lovforslaget, at ministeren påtænker at bruge bemyndigelsen til at fastsætte regler om, at man skal give hånd for at blive dansk statsborger. Den del ønsker Socialdemokratiet ikke at støtte. Socialdemokratiet bakker fuldt op om de lokale grundlovsceremonier, hvor nye danske statsborgere får mulighed for at hilse på deres lokale myndighed. Det mener Socialdemokratiet er med til at sikre en god og en gavnlig lokal forankring, men at gøre håndtrykket til lovkrav i den forbindelse er Socialdemokratiet imod. Naturligvis skal man give hånd – det er sådan, vi hilser på hinanden i Danmark. Det gør vi som udtryk for respekt for den person, vi står over for, uanset om det er høj eller lav, tyk eller tynd, mand eller kvinde. Så selvfølgelig skal man give hånd. Socialdemokratiet er helt på linje med de mange borgmestre, der har udtalt, at man ikke behøver at lovgive om den del. Skulle det siden hen vise sig, at der er problemer med folk, der afviser at give hånd, er Socialdemokratiet klar til at diskutere lovgivningen på det tidspunkt. Socialdemokratiet bakker op om en stram udlændingelovgivning. Socialdemokratiet bakker op, når det handler om kontrol med tilstrømning, flere tilbagesendelser og tiltag, der imødegår dårlig integration. Socialdemokratiet bakker op om de store ting, der betyder noget for samfundet. Socialdemokratiet mener ikke, at lovkravet om håndtryk løser et problem, der findes. Derfor stemmer Socialdemokratiet hverken for eller imod lovforslaget.

Dansk Folkeparti

Dansk Folkepartis medlemmer af udvalget tilslutter sig lovforslaget. Der er tre elementer i lovforslaget, hvoraf de vigtigste er DF's egne forslag. Det første og det vigtigste er, at ansøgere til dansk statsborgerskab skal give hånd til en myndighedsperson ved en ceremonie for at få statsborgerskabet. Det er DF's holdning, at man selvfølgelig skal give hånd og dermed takke, når man får et statsborgerskab. Vil man ikke det, skal man ikke have noget statsborgerskab. Det gælder heller ikke, hvis man ud fra eksempelvis islamiske religiøse renhedsforestillinger ikke vil give hånd, fordi den, som man giver hånd til, er kvinde eller vantro og uren. Det næste element, som DF har sit aftryk på, er, at gebyret for at få statsborgerskab nu bliver hævet til 3.800 kr. DF finder det kun rimeligt, at personer, der får dansk statsborgerskab og i øvrigt skal være selvforsørgende, selv er med til at betale udgifterne forbundet hermed. Det tredje element er, at der er kontrol med, hvor mange der kommer, og hvor mange der udebliver fra sprogkurserne i dansk.

Enhedslisten og Alternativet

Enhedslistens og Alternativets medlemmer af udvalget konstaterer, at formålet med dette lovforslag er at opbygge nye forhindringer for at opnå dansk statsborgerskab, herunder målrettet at forhindre personer af en bestemt religiøs begrundet opfattelse i at blive danske statsborgere.

Enhedslisten og Alternativet konstaterer, at håndtrykket er en almindelig hilseform i vores kulturkreds, og ønsker at fremme en omgangsform, hvor alle hilser respektfuldt på andre uanset køn og kulturel og religiøs baggrund. Enhedslisten og Alternativet mener imidlertid ikke, at personer, der søger dansk statsborgerskab, skal bedømmes ud fra deres politiske eller religiøse holdninger. Derfor skal det lille mindretal af ansøgere, der ud fra en religiøs opfattelse måtte vægre sig ved at give hånd til personer af andet køn, ikke af den grund afskæres fra at blive danske statsborgere. Enhedslisten og Alternativet konstaterer endvidere, at den foreslåede regel om håndtryk ved en grundlovsceremoni lægger op til kønsdiskrimination, eftersom det meget store flertal af borgmestre i Danmark er af hankøn. En mandlig ansøger, der ikke vil give hånd til en kvinde, har altså meget større chancer for at støde på en kønsfælle – og dermed blive statsborger – ved en ceremonie, hvor der skal gives hånd til borgmesteren, end en kvindelig ansøger, der ikke vil give hånd til en mand, jf. svar på spørgsmål S 987, folketingsåret 2017-18.

I øvrigt ser Enhedslisten og Alternativet intet behov for yderligere ceremonier eller underskrivelse af erklæringer end det, der allerede eksisterer efter de gældende regler.

Forhøjelsen af gebyret ved indgivelse af en ansøgning repræsenterer mere end en tredobling. Det er åbenbart, at den meget voldsomme gebyrforhøjelse skal finansiere en række yderligere bureaukratiske tiltag, som partierne bag indfødsrets aftalen, der blev indgået i juni 2018, ønsker at gennemføre for at begrænse antallet af nye statsborgere og fratage allerede naturaliserede danske statsborgere deres danske statsborgerskab. Enhedslisten og Alternativet kan ik-

ke støtte disse nye bureaukratiske tiltag og kan alene af den grund ikke støtte gebyrforhøjelsen.

Samtidig repræsenterer gebyrforhøjelsen et problem for nye ansøgere, der i forvejen skal afsætte betydelige beløb til gebyrer for indfødsretsprøve, danskprøve og eventuelle lægeerklæringer. Enhedslisten og Alternativet konstaterer, at det kraftigt forhøjede gebyr i øvrigt vil begrænse virkningen af aftalepartierne lempelse af adgang til dansk statsborgerskab for dansksindede tyske statsborgere i Sydslesvig, eftersom disse fremover vil skulle afsætte et stort beløb, hvis de af symbolske årsager ønsker at supplere deres tyske pas med et dansk.

Enhedslisten og Alternativet finder, at forslaget om at pålægge sprogskolerne at opbevare fraværsregistrering m.v. i en meget lang årrække er helt overflødig og unødigt bureaukratisk, idet Udlændinge- og Integrationsministeriets Indfødsretskontor og Folketingets Indfødsretsudvalg allerede i dag i form af lægeerklæringer, prøvebeviser og udtalelser fra lærere m.v. har de nødvendige redskaber til at vurdere ansøgernes dansk kundskaber og deres muligheder for at tilegne sig flere.

Det fremgår af ændringsforslag til forslag til lov om indfødsrets meddelelse, jf. L 81, bilag 9, at ansøgere, der i tidsrummet mellem vedtagelsen af et lovforslag om indfødsrets meddelelse og grundlovsceremonien begår visse typer af lovovertrædelser, herunder brud på færdselsloven, skal udelukkes fra grundlovsceremonien med den virkning, at de skal indgive en ny ansøgning, hvis de ønsker at blive danske statsborgere. Enhedslisten og Alternativet mener, at vandskravet bør stilles frem til vedtagelsen af lovforslaget om indfødsrets meddelelse, og at eventuelle lovovertrædelser begået i tidsrummet mellem vedtagelsen og grundlovsceremonien bør være uden betydning for opnåelsen af dansk statsborgerskab.

Enhedslisten og Alternativet kan ikke støtte lovforslaget, der på alle punkter bevæger sig i en helt forkert retning i forhold til at skabe rimelige regler om opnåelse af dansk statsborgerskab.

Radikale Venstre

Radikale Venstres medlem af udvalget mener, at det er mærkeligt, at regeringen bruger sin tid på at lave regler om, hvordan man præcis giver hånd, i stedet for at løse virkelige problemer med f.eks. ligestilling. Radikale Venstre mener, at reglen kunne være taget med i regeringens egen »Meld en regel«-kampagne om at afskaffe overflødige regler.

3. Udvalgsarbejdet

Lovforslaget blev fremsat den 25. oktober 2018 og var til 1. behandling den 2. november 2018. Lovforslaget blev efter 1. behandling henvist til behandling i Indfødsretsudvalget.

Oversigt over lovforslagets sagsforløb og dokumenter

Lovforslaget og dokumenterne i forbindelse med udvalgsbehandlingen kan læses under lovforslaget på Folketingets hjemmeside www.ft.dk.

Møder

Udvalget har behandlet lovforslaget i 3 møder.

Høringssvar

Et udkast til lovforslaget har inden fremsættelsen været sendt i høring, og udlændinge- og integrationsministeren sendte den 6. september 2018 dette udkast til udvalget, jf. IFU alm. del – bilag 153 (folketingsåret 2017-18). Den 26. oktober 2018 sendte udlændinge- og integrationsministeren høringssvarene og et høringsnotat til udvalget.

Bilag

Under udvalgsarbejdet er der omdelt 10 bilag på lovforslaget.

Christian Langballe (DF) fmd. Marie Krarup (DF) Martin Henriksen (DF) Kenneth Kristensen Berth (DF)

Mads Fuglede (V) Preben Bang Henriksen (V) Thomas Danielsen (V) Henrik Dahl (LA) Naser Khader (KF) Astrid Krag (S)

Peter Hummelgaard Thomsen (S) Karen J. Klint (S) nfm. Christian Rabjerg Madsen (S) Stine Brix (EL)

Julius Graakjær Grantzau (ALT) Lotte Rod (RV) Kirsten Normann Andersen (SF)

Inuit Ataqatigiit, Nunatta Qitornai, Tjóðveldi og Javnaðarflokkurin havde ikke medlemmer i udvalget.

Socialdemokratiet (S)	46	Socialistisk Folkeparti (SF)	7
Dansk Folkeparti (DF)	37	Det Konservative Folkeparti (KF)	6
Venstre, Danmarks Liberale Parti (V)	34	Inuit Ataqatigiit (IA)	1
Enhedslisten (EL)	14	Nunatta Qitornai (NQ)	1
Liberal Alliance (LA)	13	Tjóðveldi (T)	1
Alternativet (ALT)	10	Javnaðarflokkurin (JF)	1
Radikale Venstre (RV)	8		

Spørgsmål

Udvalget har under udvalgsarbejdet stillet 5 spørgsmål til udlændinge- og integrationsministeren til skriftlig besvarelse, som ministeren har besvaret.